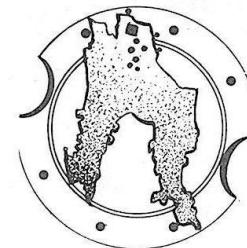

Καρυές

Η ΑΡΑΧΟΒΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑ
ΤΟΥ ΠΑΡΝΩΝΑ Τ. ΔΗΜΟΥ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ • ΕΤΟΣ 1ο • ΦΥΛΛΟ 4ο • ΜΑΡΤΗΣ — ΑΠΡΙΛΗΣ 1987 • ΒΟΥΤΣΙΝΑ 87 • ΧΟΛΑΡΓΟΣ 15561

Μορφές Λακώνων αγωνιστών στα χρόνια της Τουρκοκρατίας

Με μεγάλη λαμπρότητα γιορτάστηκε φέτος η επέτειος της συνάθροισης των επαναστατημένων Μανιατών στην Αρεόπολη στις 17 Μαρτίου 1821 με αρχηγό τον Πετρόπουλη Μαυρομήχαλη.

Η επέτειος αυτή, μαζί με άλλες τοπικές εκδηλώσεις που γίνονται για να μνημονευθεί ο συμβολή των διαφόρων περιοχών στην αποτίναξη του Τουρκικού ζυγού και ο μεγάλος επίσημος εορτασμός της 25ης Μαρτίου, μας κάνουν να αισθανόμαστε πραγματικές συγκινήσεις για την εθνική μας ανεξαρτησία, την οποία με τόσες θυσίες κατέφεραν να μας χαρίσουν οι ηρωικοί πρόγονοί μας.

Η ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης έχει τόσο μεγάλο ενδιαφέρον για όλους τους Έλληνες, ώστε όσα γράφηται και όσα θα γραφτούν στο μέλλον, είναι βέβαιο, ότι δεν θα εξαντλήσουν τα ιστορικά γεγονότα ούτε θα αποδώσουν σε όλο τους το μεγαλείο τις προσφορές και τις θυσίες του αγωνιζόμενου γένους, των αρμοτολών και κλεφτών και των καπεταναίων.

Από τις μορφές των Τουρκοκάμανων αγωνιστών της Πελοποννήσου έχει χωριστή θέση η κατέχει ο Ζαχαριάς Μπαρμπιτσιώτης ο «πρωτοκλέφτης του Μωριά». Η ιστόρηση που ακολουθεί είναι γραμμένη από τον εξαίρετο Αραχοβίτη συγγραφέα κ. Κώστα Πίτσι και περιλαμβάνεται στο βιβλίο του «Καρυές» Αθήνα 1948 σελ. 131 κ.ε.

Ο ΠΡΩΤΟΚΛΕΦΤΗΣ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΜΠΑΡΜΠΙΤΣΙΩΤΗΣ

Κλέφτης και Καπετάνιος

Γεννήθηκε στα 1759 στη Μπαρμπίτσα. Το οικογενειακό του όνομα ήταν Παντελάκης. Όταν ήταν σε ηλικία 16 ετών, οι Τούρκοι σκότωσαν τον αδελφό του Παντελή. Ο Ζαχαριάς πήγε υπηρέτης πρώτα σ' έναν αγάς. Ο αγάς επιβούλευτήκε τη ζωή του, σαν ειδες τη λεβεντιά του, κιο Ζαχαρίας για να γλυτώσει «βγήκε στο κλαρί». Κατατάχθηκε στο όνομα του Καπετάν Μαντζάρη απ' το Πιαλί. Δεν άργησε να δειξει την παλικαριά και την αξιοσύνη του. Τούρκοι πολλοί βγήκαν παγανιά για

το Μαντζάρη ως το μοναστήρι της Ρακίτσας, κοντά στο Λεοντάρι.

Απ' το πρώι με το δειλινό μάχη πεισματική. Ο νεαρός τότε Ζάχος ξεσπάθων και με φοβερές κραυγές ρίχνεται στου Τούρκους και τ' άλλα παλικάρια των ακολουθούν και τον μιμούνται. Οι Τούρκοι τσάκισαν. 27 σκοτώθηκαν. Τα λάφυρα πλούσια. Τα παλικάρια αξιώσαν εξαιρετική μερίδα για το Ζαχαριά, που άρχισε το γιουρούσι. Ο Μαντζάρης δυσρεστήθηκε. Έξηντα παλικάρια χώρισαν κι αναγνώρισαν Καπετάνιο το Ζαχαριά. Έχει δικό του τώρα σ' όλο το Μυστρά.

Έιχε στρογγυλό πρόσωπο, πλατύ στήθος, λεπτή μέση, χέρια σιδερένια και πόδια λεπτά και γοργοκινήτα. Κανένας δεν τον έφτανε στη γρηγορία, με το καλύτερο άλογο παράγιανε το πήδημά του ήταν καππαλητικό. Ήταν ατρόμητος, αλλά και πονόψυχος. Τα παλικάρια του τον θαύμαζαν και τον λάτρευαν.

Την πρώτη μεγάλη πολεμική επιτυχία με το δικό του σώμα σίγχε στα 1781. Περνούσε έξω απ' το Λεοντάρι κατά το Σάλεσι. Ο Γιουσούφ Αγάς Ζαντέ, Βεσβόδας και χαρατζής του βιλαετίου, έστειλε έναν πρωτόγερο (κλητήρα) να του ειπεί να «παρουσιαστεί», μπροστά του κ. Ο Ζαχαριάς του απαντά: «Γιουσούφ Αγά Ζαντέ. Μας λες να θέβεις ο τρανός μας κάτω να σε προσκυνήσουμε; Εμείς δεν είμαστε υψηλοί. Σήκω, ξεκουμπίσου, τράβα χέρι, μη μας γίνεσαι γομάρι. Εμένα δε με λένε Χαΐνη, με λένε Ζαχαριά Μπαρμπιτσώτη. Είπες να χαλάσουμε το μπαράκι μας. Αυτό θα χαλάσει το κεφάλι σας. διότι έχεις Σταυρό και γράφει με αίμα ή ελευθερία ή θάνατος. Σου λέω τούτο: σαν είσαι Ζαντές, να μου στείλεις 300 λουφέδες για τα παλικάρια μου και ρίχτα στο βιλαέτι σου. όχι και δε μου τα στείλεις. θα βάλω σπαθί στα κεφάλια σας και φωτιά στα τσιφλίκια σας».

Ο Γιουσούφ έστειλε το μπουλούμπασή του Ντίσιο

Μεγάλη βδομάδα! Ο Αιτιάλης ακολουθώντας τις κακίες του Μάρτη δεν εννοεί να μας χαρίσει λίγες καλές, ζεστές μέρες.

— Πάσχα θα κάνουμε φέτος ή Χριστούγεννα;

— Πάσχα ερχόταν χειμωνιάτικο.

Όλοι οι νοσταλγοί του χωριού και του βουνού και γενικά όλοι όσοι περιμέναμε να αφήσουμε για λίγο την πολύβωση πρωτεύουσα για να απολαύσουμε τις χαρές της ιδιαίτερης πατριδιας, ανήσυχοι αναρωτόμαστε.

— Τί Πάσχα θα κάνουμε φέτος;

Τελικά οι πιο τολμηροί το αποτολμήσαμε!

Ας είναι! την ημέρα με παλτά και τη νύχτα με παπλώματα, θα γιορτάσουμε στα χωριά μας.

Από τη Μ. Δευτέρα άρχισε η έξοδος και συνεχίστηκε με γοργό ρυθμό.

Οι δρόμοι πιο ελεύθεροι από άλλες χρονιές και η διαδρομή πιο εύκολη.

Η Αττική πάλεψε με τα «χαμηλά βαρομετρικά» του δελτίου και τις λέξεις: «Ελευθερία ή θάνατος».

Το πράσινο χορτάρι είναι στολισμένο με ανεμώνες και μαργαρίτες. Μετά την Κόρινθο εμφανίστηκαν οι παπαρούνες με τα χαμομήλια. Οι άκρες των δέντρων είναι που και που τουρουφολημένες από την παγωνία.

Αλλά στο «Άργος μας περίμενε μια θλιβερή έκπληξη: οι πορτοκαλιές, λεμονιές και ελιές στέκονταν σαν καφετιά φαντάσματα.

Οσο κι αν σκούγαμε στις ειδήσεις ότι η ύπαιθρος κτυπήθηκε άσχημα από τους παγετούς του Μάρτη, ότι καταστράφηκε η παραγωγή, ότι κάποιαν τα εσοπειδούσι, δεν είχαμε συνειδητοποίησει το μέγεθος της συμφοράς.

Η Αργολική πεδιάδα φαινόταν, σα να είχε περάσει από πάνω της φωτιά.

Τα βουνά απρόσβατητα, μαθημένα από τα χιόνια. Το οροπέδιο της Τρίπολης στις ομορφίες του. Οι μηλιές μπουσουκιασμένες έτοιμες να ξεπετάξουν τα άνθη τους.

Στους Βουτιάνους μας ξαναπερίμεναν θλιβερές εικόνες. Οι λοφοπάλιγές με τις ελιές αντί για φύλλα και άνθη φόραγαν πέπλα σοκολατιά. Ως και η άκρη των κλαδιών τους είχε καεί. Στο καφενείο του Βαρβίτσων οι κόκψουν από το σταυρό για να πετάξουν (ισως) νέα κλωνάρια. Και αυτά αν αποφτάσουν να μεγαλώσουν (γιατί θα είναι ευαίσθητα στα κρύα του επόμενου χειμώνα) θα κρειασθούν χρόνια για να δώσουν εισόδημα.

Πιο κάτω η κοιλάδα του Ευράτα μοιάζει με στρατόπεδο που αιφνιδιαστικά πέρασε ο εχθρός και σκόρπισε το θάνατο. Είναι πραγματικά πεθαμένα τα δέντρα. Πουθενά δεν πρασινίζει φυλλαράκι στα ποροτοκαλοπερίβολα.

Τα κλαριά έφεραν και γη στρωμένη για τα καλά από τα ξερά φύλλα, που άψυχα πέφτουν στο χώμα.

— Το καλοκαίρι θα ανάψει ο κάμπος και ένα σπίρτο στον Κλαδά.

Είναι απίστευτο πόσο θλιβερό ήταν το Πάσχα φέτος.

Από τον περιβόλο της εκκλησίας του Τσουνιού, που βλέπει κάτω χαμηλά τον κάμπο, άλλοτε ανέβαινε το άρωμα

Αννίτα Γ.Π.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΟΙΝΟΥΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΒΡΕΤΤΑΚΟΥ.

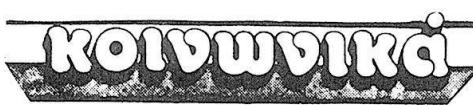
Η Ένωση Σωματείων Δήμου Οινούντος Λακεδαιμονίου που αποτελούνται. Ο Σύνδεσμος των Απανταχού Καρυατών, ο Σύνδεσμος των Απανταχού Βαμβακιτών, ο Σύλλογος Βρεσθένων και ο Σύλλογος Βασσαρά, οργανώνει τιμητική εκδήλωση προς τιμήν του Ποιητή και Ακαδημαϊκού κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΒΡΕΤΤΑΚΟΥ, την Κυριακή 17 Μαΐου 1987 και ώρα 10.45 π.μ. στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιώς.

Θα μίλησε ο συγγραφέας κ. Σαρ. Καργάκος και θα απαγγείλει ο πρωταγωνιστής κ. Θάνος Κωτσόπουλος.

Θα συμμετάσχει η μικτή χορωδία Αμαρουσίου υπό τη διεύθυνση της κ. Τερψιχόρης Παπαστεφάνου.

Η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής είναι ο Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής Πανεπ. Αθηνών κ. Κων/νος Κοφιαύτης και Γεν. Γραμματέας ο κ. Πάνος Κοκκίνης. Η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

ΑΡΑΧΟΒΑ ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στο χωριό το τελευταίο δύμηνο, μετά το αγοράκι που απέκτησαν η Ελένη και ο Σπύρος Καρύγιαννης (και όχι κορίτσι όπως από λάθος γράφτηκε στο προηγούμενο φύλλο) δεν σημειώθηκε καμιά γέννηση.

Ευτυχώς τα Αραχωβιτόπουλα της διασποράς μας χαρίζουν νέους απογόνους:

—Στις 7-1-87 η Άννα και ο Φώτης Γεωργίου Κονταλώνης απέκτησαν αγοράκι στην Αθήνα.

—Στις 2-4-87 η Δήμητρα Β. Γιαννοπούλου, κόρη του Στράτη Θ. Κουτσόγεωργα, γέννησε κοριτσάκι στην Σπάρτη.

Na tous zήσουν.

Το Σάββατο 25 Απρίλιο έγινε στην Αθήνα ο γάμος του Ανδρέα Γεωργίου Κονταλώνη με την Κυριακούλα Λαιμού.

Ετοιμος Γεωργίος Κονταλώνης είχε διπλές χαρές. Έγινε παππούς και απόχτησε και άλλη κόρη.

Na zήσουν

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθαναν και κηδεύτηκαν στην Αράχοβα.

—Η Πανώρηα συζ. Κων. Καπερώνη ετών 80 στις 24-2-87.

—Ο Χαράλαμπος Κων. Διαμαντούρος ετών 75 στις 11-3-87.

—Ο Νικόλαος Θ. Ντάρμος ετών 80 στις 23-3-87.

Συλλυπητήρια

ΒΡΕΣΘΕΝΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθαναν και κηδεύτηκαν στα Βρέσθενα:

—Η Δήμητρα χα Δημητρίου Καρτσούνη.

—Η Ελένη χα Δημητρίου Δημαρά.

—Στην Αθήνα πέθανε ο Βρεσθενιώτης Ιωάννης Γκοβόστης.

Συλλυπητήρια

ΒΑΡΒΙΤΣΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Δήμητρα και ο Παναγιώτης Βλήττας απόχτησαν αγοράκι.

Na zήσουν.

ΤΣΟΥΝΙ

Στο μακρινό Γιοχάνεσμπουργκ, ο Γιώργος Πέτρου Μαϊμώνης πάντρεψε την κόρη του Μαργαρίτα, με τον Μιλιτάδη Παπαδόπουλο από την Κύπρο. Για τους γάμους ταξίδεψαν στην Ν. Αφρική η γιαγιά Μαργαρίτα Μαϊμώνη και η θεία Κούλα Πολυζωγόπουλο με τον άνδρα της Στράτη.

Na zήσουν.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

—Η Ιωάννα Γεωργίου Βαστή αποφοίτησε από το Providence College R.I. και συνεχίζει τις σπουδές της στην ίδια σχολή για δίτλωμα master's.

—Η αδελφή της Αντρία Γ. Βαστή φοιτά στο Emerson College της Βοστώνης.

Συγχαρητήρια στις δύο αδελφές.

*

ΣΤΑΤΕΥΜΕΝΑ NIATA

Κατατάχτηκαν και υπηρετούν στις τάξεις του στρατού (πεζικό, αεροπορία και ναυτικό) οι εξής νέοι από την Αράχοβα.

—Ο Γιώργος Κων. Δαλακούρας, ο Σταύρος Κων. Δαλακούρας, ο Δήμος Νικ. Καρύγιαννης, ο Παναγιώτης Νικ. Κουτσόγεωργας, ο Νίκος Παν. Κοψιαύτης, ο Θόδωρος Δημ. Σταύρος Γεωργίου Σπύρου, ο Δημήτρης Χρ. Λεβεντάκης, ο Νίκος Ανδρ. Τσιούλος, ο Θόδωρος Παν. Σταθάκης, ο Σωτήρης Παν. Χάρακας.

*

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ. Γεννήθηκε το 1910 στην Αράχοβα. Πατέρας της ήταν ο Παντελής Λεβέντης, δάσκαλος στο ίδιο χωριό και μητέρα της Ηλένη, το γένος Κάντζα από τη Βορδώνιας Σπάρτης. Δεν γνώρισε μητέρα γιατί πέθανε στην γέννηση της, και ανατράφηκε στη Βορδώνια από την οικογένεια του Παρασκευά Κάντζα, μέχρι ηλικίας 3-4 ετών. Ο αείμνηστος δάσκαλος Παντελής Λεβέντης έμεινε άγαμος για να αφοσιωθεί στην ανατροφή των δυο θυγατέρων του, Ιφιγένειας (Φούλας) και Ελένης γιατί φοβόταν ότι η μητριά θα παραμελούσε τα παιδιά του.

Οταν έφτασε σε ηλικία γάμου παντρεύτηκε τον Σταύρο Κοκκινάκη, καθηγητή φιλόλογο στο μικτό τόπε γυμνάσιο της Σπάρτης και αργότερα γυμνασιάρχη και επιμερωτή Μ.Ε. Σ' όλη τη ζωή της δεν αποχωρίστηκε από το σύζυγό της, αλλά τον ακολούθησε σε όλες τις μεταθέσεις του και αποτελούσαν ένα υποδειγματικό ανδρόγυνο.

Απόκτησαν τρία αγόρια, τον Γιάννη, τον Παντελή και τον Παρασκευά, που είναι σήμερα καλοί επιστήμονες και σωστοί οικογενειάρχες. Ήταν στοργήκη μητέρα και όλη της την ζωή την αφέρωσε στην οικογένειά της, ελάχιστα ενδιαφερόμενη για τον εαυτό της. Αγαπούσε τις νύφες της και δεν τις ξεχώριζε από τα παιδιά της. Γιατό και οι τρεις: Ρομένα, Ζέττα και Τασούλα την ελάττευαν και θα την θρηνούν όσο θα την θυμούνται.

Η χαρά της ήταν απερίγραπτη όταν απέκτησε τα τέσσερα εγγονάκια της, Σταύρο, Μαρία-Ολγα, Ελένη και Εμμανουέλα.

Ζούσε στα τελευταία της χρόνια όχι για τον εαυτό της αλλά για τον άνδρα της, τα παιδιά της και τα εγγονάκια της έως ότου η μοίρα της, μοίρα όλων των ανθρώπων, έκοψε το νήμα της ζωής της.

Ας είναι ελαφρό το χώμα που την σκέπασε.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΤΟΥΣ

Με ευχαριστηση μαθαίνουμε ότι:

—Η Ελένη Νικ. Σταυροπόουλο, κόρη του μαθηματικού Νίκου Σταυροπόουλου από τη Βαμβακού, πεύτε στις εξετάσεις της Αρχιτεκτονικής Σχολής Ε.Μ. Πολυτεχνείου Αθηνών και μάλιστα στην πρώτη δεκάδα.

—Ο Παναγιώτης Νικ. Κουτσόγεωργας πήρε πτυχίο Ιατρικής Σχολής Θεσσαλονίκης.

—Ο Αναστάσιος Ι. Βασιλάκης, γιός της Καλλιόπης Διαντζίκη, πήρε πτυχίο Οδοντιατρικής Σχολής Θεσσαλονίκης.

Συγχαρητήρια σε όλους.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΙΑΤΡΕΙΟΥ

Στο α' φύλλο της εφημερίδας ΚΑΡΥΕΣ (Οκτώβρης 1986) στη στήλη «αφίξεις ομογενών» είχε αναφερεθεί ότι ο νέος γιατρός Σωτήρος Χαρ. Κουτσόγεωργας, με λαμπτέρα σπουδές στην Αμερική, ήλθε στην Ελλάδα με σκοπό τη μόνιμη εγκατάστασή του εδώ.

Στις 17-3-87, έπειτα από πρόσκληση, βρεθήκαμε στο ιατρείο του, δηλ. σε ένα ωραίοτα ανέτο, ανέτο οροφιδιαμέρισμα στο Κολωνάκι, Βουκουρέστιοι 46, διαρρυθμισμένο σύφωνα με τις ανάγκες της ειδιότητας του γιατρού, δηλ. μικροχειρουργική και πλαστική.

Εκτός από τις αμετρητές γλάστρες με δόλων τα ειδών τα λουλούδια, δώρα των καλεσμένων και τους πίνακες Ελλήνων καλλιτεχνών που διακοσμούσαν το διαμέρισμα, τα πολυτιμότερα στοιλίδια είναι τα διπλώματα του γιατρού, που γεμίζουν τους τοίχους του γραφείου του και είναι οι αδιάφευστοι μάρτυρες των κόπων του και τα βραβεία των σπουδών του.

Δεκάδες γιατροί ήρθαν να συγχαρούν το νέο επιστήμονα και να του ευχηθούν καλή σταδιοδρομία.

Ο αδελφός του Νίκος, χαρούμενος και συγκινημένος υποδεχόταν τους καλεσμένους μαζί με τη γυναίκα του, τους ένεναγόσαν και πρόσφεραν τις ευγενικές περιποίησης τους από τους πλούσιους μπουφέδες.

Μια άλλη βραδιά 21-3-87 ήταν αφιερωμένη στους συγγενείς, πατρώτες και φίλους, που γεμίζουν τους τοίχους του γραφείου του και είναι οι αδιάφευστοι μάρτυρες των κόπων του, υγεία και προκοπή.

A.G.P.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΗΤΑ ΚΑΡΥΩΝ

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας ΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ μας δηλώσει ότι:

1) Η Κοινότητα θα φτιάξει χώρο συλλογής σκουπιδών στη θέση «Φρέας» στο χωράφι που δώρισε στην Κοινότητα ο κ. Παν. Ν. Λεβεντάκης. Περιένονταν να έλθει στο χωριό η αρμόδια επιτροπή Νομαρχίας Λακωνίας για να εγκρίνει την ποθεσία, διότι είκει θα μεταφέρονται τα σκουπιδίδια και θα καίγονται. Επομένω πρέπει να μελετηθεί η ρύπανση της ατμόσφαιρας από καπνούς και οσμές και οι κύνηδοι πυρκαγιών, ανάλογα με τη φορά των ανέμων.

Για τη συλλογή και μεταφορά των σκουπιδών από το χωριό η Κοινότητα θα διαθέσει φορτηγό αυτοκίνητο τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα.

2) Αποφασίστηκε να γίνουν δύο στέγαστρα αναμονής επιβατών στο δρ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ

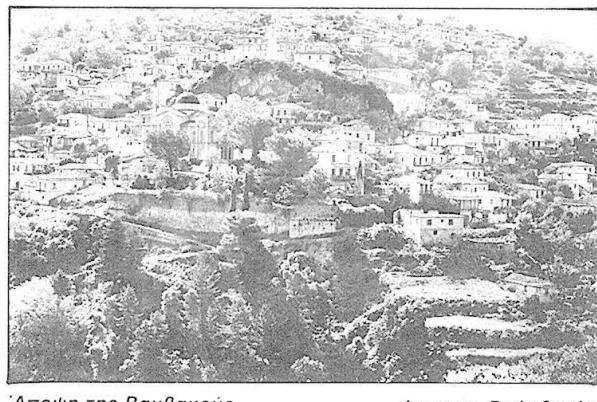
Του Νίκου Σταυρόπουλου

Με την κατάληψη της Πελοποννήσου από τους Τούρκους, όπως είναι γνωστό, αυτή διαιρέθηκε σε 24 επαρχίες, τις λεγόμενες καζάδες, σε μια από τις οποίες (την καζάδα του Μυστρά) υπαγόταν και η Βαμβακού.

Με βάση το τότε εφαρμοζόμενο διοικητικό σύστημα, η Βαμβακού διοικείται από δύο άρχοντες, που εκλέγονται καθε χρόνο και οι οποίοι άλλοτε ονομάζονται προεστοί, άλλοτε δημογέροντες, άλλοτε δε προεστοί και γέροντες.

Σύμφωνα με έγγραφα του 1747 η εκλογή των παραπάνω προσώπων γινόταν με την ακόλουθη διαδικασία.

Οι κάτοικοι του χωριού, ανήμερα του Αγίου Γεωργίου, συγκεντρώνονταν στην πλατεία και παρουσία του επισκόπου εξέλεγαν δια βοής δύο άντρες που ανήκαν στην τάξη των προκρίτων ή νοικοκυράων και οι οποίοι παρείχαν εχένγυα διτ θα εργάζονταν επωφελώς για τα συμφέροντα του χωριού τους.

Άποψη της Βαμβακούς

Φωτογρ. Βούρβουλη

Μετά την εκλογή τους, εφοδιασμένοι με έγγραφο που πιστοποιούσε το γεγονός αυτό, παρουσιάζοντουσαν στον καδή (τούρκο ιερόδικη) για να επικυρώσει την εκλογή τους και μετά ασκούσαν τα καθήκοντά τους, βοηθούμενοι από τον Καψιμάλη και έχοντας πρόσδετο τον αρχιερέα.

Σαν αμοιβή των εκλεγμένων αυτών αρχόντων προβλέποταν απόζημωση 100 γρόσια το χρόνο.

Όταν παρουσιάζονταν στο χωριό σαβαρά προβλήματα, συγκαλούσαν το συμβούλιο των προκρίτων ή και γενικές συνελεύσεις δύλων των κατοίκων του χωριού, μικρών και μεγάλων.

Ένα από τα βασικότερα καθήκοντα των δημογερόντων ήταν η εισπραξη των φόρων, τα έσοδα των οποίων διέθεταν για την καλύψη αναγκών όπως: Συντήρηση σχολείων, ναών, καθαριότητα και επισκευή δρόμων, αμοιβή γιατρών, μισθώσεις καδή και άλλα.

Πέρα όμως από τα καθήκοντα αυτά ασκούσαν και τα καθήκοντα του δικαστηρίου προσταθείσαν πάντα να επιλύσουν τις υφιστάμενες διαφορές με ειρηνικά μέσα, αποφεύγοντας τις προσφυγές στα τουρκικά δικαστήρια, προς τα οποία άλλωστε δεν είχαν καμιά εμπιστοσύνη.

Μετά την απελευθέρωση της Πελοποννήσου από τους Τούρκους, ο πότε άλλαξε το σύστημα διοίκησης με την καθιέρωση του θεσμού των Δήμων, η Βαμβακού υπαχθείσα στο νομό Λακωνίου αποτέλεσε για πολλά χρόνια την πρωτεύουσα του δήμου Οινούντος, στον οποίο περιλαμβάνονταν η Βαρβίτσα και η Μεγάλη Βρύση.

Το 1840 οι μέχρι τότε δήμοι Περαία-

Μηνημόνιο ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΤΑΛΑ

Στις 8 Μαρτίου 1987, στο Μητροπολιτικό Ναό της Σπάρτης «ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου» έγινε το επήμερο αρχιερατικό μηνήσουν, υπέρ αναπεύσεως της ψώχης του μεγάλου Ευεργέτη ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΤΑΛΑ ΤΟΥ ΛΕΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥ.

Το μηνήσοντο αυτό γίνεται κάθε χρόνο, σύμφωνα με την επιμηκία του αειμνηστού ευεργέτη.

Χοροστάτησε ο σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιος, που είναι πρόεδρος του Διοικ. Συμβ. του Καθιδρύματος και ο αιδεισιμότατος κ. Γεώργιος

Μηνημόνιο ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΤΑΛΑ

Μηνημόνιο που είναι ο γενικός γραμματέας.

Τη μνήμη του τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Σπαρτιατών κ. Δημοσθένης Ματάλας, ο Νομάρχης Λακωνίας κ. Σπηλιόπουλος και πλήθος κόσμου.

Άραγε οι χιλιάδες επιστήμονες, που σπουδάσαν με την βοήθεια της υποτροφίας Αθ. Ματάλα, αν δεν μπορούν να παρευρεθούν στο θρησκευτικό του μηνήσοντο, κάνουν κάποιο πνευματικό μηνήσοντο στην μνήμη του ή έχουν εχεχάσει την ευεργεσία:

ΚΛΑΔΑΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΓΥΡΩ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ

Το χωριό **Κλαδάς** ή του **Κλαδά** είναι ένα όμορφο και πλούσιο καμποχώρι, σε μικρή απόσταση από τη Σπάρτη (4 χιλ.).

Χτισμένο μέσα στην εύφορη κοιλάδα του Ευρώπα έχει δύο ποτάμια στα διάφορα του, την Κελεφίνα στα ανατολικά, που χωρίζει από το Τσούνι και τον Ευρώπα στα νότια, που χωρίζει τους Κλαδέϊκους μπαέδες από τον Καραβά. Στα ξερικά χωράφια ευδοκιμούν πλουσίοι ελαιώνες, αμυγδαλιές, αχλαδιές και σπέρνουν συνήθως σιτηρά, λούπινα, βίκο κ.ά. Στα ποτιστικά η πλούσια προσχωσιγήνης γη προσφέρεται για καλλιέργεια όλων των οπωρικών, αλλά τελευταία έχουν επικρατήσει τα εποπτειδείδη και λιγότερο ήταν στα άλλα είδη δέντρων. Στους κήπους και στους μπαέδες καλλιεργούνται λαχανικά πρώιμα και όψιμα και το καλοκαίρι ονομαστά είναι τα Κλαδέϊκα πεπονοκάρπουζα. Αφθονα τριφύλια και αραποσίτια σπέρνονται στα χαμηλά για κτηνοτροφές.

Η ονομασία του χωριού, κατά τον ιστορικό Σπυρ. Λάμπρου, είναι Βυζαντινής προελεύσεως, από το όνομα του άρχοντα που κατείχε τις γύρω «πρόνοιες» όπως ονόμαζαν οι Βυζαντίνοι τις εκτάσεις που αργότερα στην Τουρκοκρατία λέγονταν «τσιφλίκια».

Η οικογένεια Κλαδά ήταν επιφανής οικογένεια της Η-

πείρου, που εγκαταστάθηκε εδώ το 14ο αιώνα. Από το 1362 η οικογένεια είναι γνωστή από δωρεά σε μοναστήρι. Διατηρήθηκε εδώ για πολλά χρόνια, με πολλούς απογόνους, άξιους να κρατήσουν το τιμάριο και το αρχοντικό τους.

Μάλιστα μέχρι το 1465 αναφέρεται ο Θεόδωρος Κλαδάς σαν κύριος ισχυρότατου φουριού της Μάνης. Ο γιος του Κροκόνδιλος το 1458 είχε γίνει στρατιωτικός αρχηγός των Παλαιολόγων και φουράρχος ιδιόκτητου φουριού. Αργότερα η οικογένεια εκδιώχθηκε από τη Μάνη και πέρασαν στα κάστρα Μεθώνης και Κορώνης που τα υπεράσπισαν από τους Τούρκους.

Όταν το 1459 τα κάστρα κυριεύτηκαν από τους Τούρκους καταφύγανε στην Κεφαλονιά όπου το 1593 γράφτηκαν στη χρυσή βιβλο των ευγενών.

Από την οικογένεια λοιπόν του Κλαδά πήρε το όνομά του ο διόρφος χωριό.

Τα περισσότερα τοπωνύμια που υπάρχουν στην περιοχή προέχονται από ονόματα Τούρκων τοιφάλιαν. Ο μεγαλύτερος πρέπει να ήταν ο **Γελαδάρης** γιατί με τ' όνομα του χαρακτηρίζεται ένα μεγάλος ελαώνας 300 στρεμμάτων με ιδιοκτήσεις που κατέχουν Κλαδαίοι και Βουτιανίτες.

Αρχίζει ωηλά από τον Προφήτη Ηλία, λόφο που του λέγανε παλιά «του Τούρκου το προσήλιο» και τελειώνει χαμηλά στην «Χελιδονόλακα».

Άλλα τοπωνύμια είναι «του Κούρτη» και «του Κεχρή» που ασφαλώς ήταν και αυτοί Τούρκοι τοιφάλιαν, ανάλογα με το επίθετο των οικογενεών παίρνουν τ' όνομα τους «στα Παπαδημητρέϊκα», «Μπαλασέϊκα», «Σπουδαδιγιάνικα» κ.ά.

Τα νερά των ποταμιών είχαν μεγάλη επίδραση στη ζωή του χωριού, γι' αυτό υπήρχαν δηγήσεις και λαϊκές δοξασίες για νεράδες και νερορουφήτρες, για θηρία που θέρανεις και γίνονται κάτοικοι Κλαδά. Και οι ξενιτεύμενοι έρχονται για διακοπές για να ξαναθυμήσουν και να ξαναίδούν γονείς, συγγενείς και πατριώτες και να πάρουν δύναμη από τις ρίζες τους.

Αννίτα Γλέκα, Πρεκεζέ

φέρνει κούτσουρα κι η Κελεφύα ανθρώπους» ή «η Κελεφύνα η φόνισα κι ο Ιρις ο λεβέντης, και ο Τρυπιώνης ο σκουζάς, ο γαϊδαροπίνητης».

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και μετά το χωριό μάλλον ήταν ένας ασήμαντος οικισμός, γιατί τότε ανθούσαν οι ορεινές κωμοπόλεις.

Μετά την απελευθέρωση και τη διανομή των τσιφλικιών, εγκαταστάθηκαν εδώ κυρίως οικογένειες από τη Βαμβακού, οι οποίες για πολλά χρόνια ήταν διπλοκατοίκοι δηλ. την άνοιξη, «που άνθιζε ο φλώμος», έφευγαν για τα ορεινά, για να γλιτώσουν από την ελονοσία που θέριζε ζωές.

Αργότερα έγιναν μόνιμοι κάτοικοι του Κλαδά και το χωριό συνεχώς μεγάλωνε.

Μεταπολεμικά πολλοί νέοι ακολούθωντας το μεταναστευτικό ρεύμα έφυγαν για την Αφρική για να εργασθούν στην εταιρεία Τσοχώνη, που ήταν Βαμβακίτης, για την Αμερική, Καναδά και Αυστραλία.

Σήμερα το χωριό είναι μια ανθηρή Κοινότητα. Σπίτια κτίζονται σε συνεχώς και πολλοί από ορεινά χωριά αγοράζουν χτήματα και γίνονται κάτοικοι Κλαδά. Και οι ξενιτεύμενοι έρχονται για διακοπές για να ξαναθυμήσουν τα παιδικά και εφηβικά χρόνια, να ξαναίδούν γονείς, συγγενείς και πατριώτες και να πάρουν δύναμη από τις ρίζες τους